

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

A kertészeti ágazatok versenyképességének aktuális kérdései

dr. Feldman Zsolt

agrárgazdaságért felelős helyettes államtitkár
Földművelésügyi Minisztérium

Gödöllő, 2018. március 2.

Versenyképesség növelését szolgáló kormányzati intézkedések

- **Jövedelempótló támogatások (KAP I. pillér);**
- **Kedvezményes hitelek, hitelgarancia;**
- **Beruházási támogatások (mezőgazdaság: VP; élelmiszeripar: VP, GINOP, VEKOP, NBT, Beruházás Ösztönzési Célelőirányzat);**
- **Piaci támogatások (TÉSZ-támogatások, iskolagyümölcs- és zöldségprogram, eredetvédelem);**
- **Kockázatkezelési rendszer működtetése;**
- **Munkaerőpiaci intézkedések.**
- **Kutatás-fejlesztési intézményi kapacitások működtetése.**

Jövedelempótló támogatások

Területalapú támogatás (2017. évi kérelmek)

- Összes alaptámogatást (SAPS) igénylő: 172 159 termelő
- Igényelt alaptámogatás (SAPS) jogosult területe: 4,9 millió ha
- Egyes jogcímek várható értéke*

Megnevezés	euró	forint (310,67 Ft/EUR)
Alaptámogatás (SAPS)	145,6	45 865
Zöldítés	81,1	25 204
Alaptámogatás+zöldítés	226,7	71 069
Fiatalközvetítés támogatása	67,9	21 049

* A kérelmezett adatok alapján készült modellszámítás során becsült érték. A Kincstár ellenőrzése alapján az összegek változhatnak.

Termeléshez kötött támogatások várható értékei* (2017. évi kérelmek tükrében)

Megnevezés	Igényelt terület, ha	Várható fajlagos támogatás	Keret
		forint, 310,67 Ft/EUR árfolyamon	Millió forint
Ipari zöldség	59 879	59 432	3 558,7
Zöldség	18 168	83 516	1 567,6
Ipari olajövény	5 981	72 284	438,4
Gyümölcs – extenzív	41 427	73 013	3 031,2
Gyümölcs - intenzív	17 040	122 952	2 084,9

* A kérelmezett adatok alapján készült modellszámítás során becsült érték. A Kincstár ellenőrzése alapján az összegek változhatnak.

Hitelezés

Mezőgazdaság hitelállományának alakulása

- 2013-tól töretlenül növekszik a hitelállomány, 2017 végén már meghaladta a 611 milliárd forintot, ezen belül az egyéni gazdaságok hitelállománya 305 milliárd forinttal 50%-os részarányt képvisel.
- 2012-2017 időszakban **az egyéni gazdaságok hitelállománya évente átlagosan közel 40%-kal növekedett.**
- **A kertészeti ágazat** hitelállománya 39,5 milliárd forint, **ami 6%-os részarány.** (Szántóföldi növénytermesztés 55%-os, állattenyésztés 26%-os részarány.)

Agrár Széchenyi Kártya

A ténylegesen fizetendő kamat mértéke jelenleg 0,01%/év.

- **A felvehető hitel összege 500 ezer Ft - 100 millió Ft**, a lezárt üzleti évvel nem rendelkező fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtható hitel összege 25 millió Ft.
- 25 millió forintig 1 éves, felette 2 éves működési múlt szükséges.
- A tárgyi biztosíték nélkül (tehát az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességvállalásával és egy harmadik magánszemély készfizető kezességvállalásával) felvehető hitel összege 25 millió Ft.
- **Támogatás: 4 százalékpontos kamattámogatás és 50%-os kezesi díj támogatás**

2011 óta:

- **több mint 9.300 darab hitelszerződés került megkötésre,**
- **a kihelyezett hitelösszeg meghaladta a 83 Mrd Ft-ot**, amelyből **az egyéni gazdaságok hitelei mintegy 56 Mrd Ft-ot (67%-os részarány)** tettek ki, ami az egyéni gazdaságok forgóeszköz-hitelállományának a fele
- **folyamatos bővülést mutat a fennálló hitelállomány összege, jelenleg mintegy 54 Mrd Ft.**

Kamat- és költségmentes hitelek

Az államilag támogatott hitelprogramokhoz kapcsolódóan a **kedvezőtlen időjárási jelenségekkel (fagykár, jégkár, viharkár) sújtott termelőket és a piaci zavarokkal érintett ágazatokba (sertés és tejágazat) tartozó vállalkozások részére 100%-os mértékű kamat-, kezességi díj és költségtámogatást nyújtunk.**

- A 2017-ben lezárult támogatási programok keretében **665 vállalkozás jutott, mintegy 5,6 milliárd forint** kamat és költségmentes hitelhez.
- A 2017 első félévében fagykárral és jégesőkárral sújtott településen ültetvényes gazdálkodást folytató termelők, termelői szerveződések számára 100%-os támogatás vehető igénybe hektáronként 1 millió Ft hitelhez, illetve 2017 decemberétől a támogatásra jogosultak köre kibővült a 2017 második félévében jégkárt, illetve viharkárt szenvedett településen ültetvényes és fóliás gazdálkodást folytató termelőkkel. A kiemelt támogatások a **2018. május 31-ig megkötött/hatályba** lépett hitelszerződésekhez igényelhetők.

Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó vállalatok támogatása GINOP forrásból 2014-2017

Felhívás	Megítélt támogatás	
	darab	millió Ft
KKV-k termelési kapacitásainak bővítése	7	1 293
KKV-k kapacitásbővítő beruházásainak támogatása	3	112
Élelmiszeripari középvállalatok komplex beruházásainak támogatása kombinált hiteltermékkel	1	256
KKV-k piaci megjelenésének támogatása	2	12
Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása	1	765
Prototípus, termék-, technológia- és szolgáltatásfejlesztés	1	118
Társadalmi célú vállalkozások ösztönzése	1	39
A rugalmas foglalkoztatás elterjesztése a konvergencia régiókban - Rugalmas, családbarát foglalkoztatási módszerek bevezetése a munkáltatóknál	4	54
Összesen	20	2.649

Egyes beruházási támogatások

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

Nagyvállalati Beruházási Támogatás 2014-2017

Nemzetgazdasági Minisztérium által működtetett
Nagyvállalati Beruházási Támogatás keretében

összesen 6 zöldség-gyümölcs feldolgozó vállalat

3.947 millió forint támogatásban
részesült.

Munkaerőhiány kezelésének irányai

- Digitalizáció és gépesítés;
- Egyszerűsített foglalkoztatás feltételeinek javítása;
- A munkát terhelő adók és járulékok csökkentése;
- Munkahelyvédelmi akcióterv;
- Hat éves bérmegállapodás;
- Közfoglalkoztatásból a versenyszférába történő átmenet támogatása;
- Közfoglalkoztatás és az egyszerűsített foglalkoztatás közötti összhang megteremtése;
- A munkaerő területi mobilitásának ösztönzése;
- Szakképzés fejlesztése.

Piaci intézkedések

Zöldség-gyümölcs termelői szerveződések (EMGA)

- 2017-ban összesen 68 zöldség-gyümölcs termelői szerveződés (62 termelői szervezet és 6 termelői csoport)
 - Főbb jellemzőik 2016-ban:
 - Termelő tagok száma: **16.583**
 - Tagi termő terület: **35.744** ha (zöldség: **9.056** ha, gyümölcs: **26.688** ha)
 - Tagi értékesítés: **382.833** tonna – **45.233.068** eFt
 - Teljes értékesítés (tagi + nem tagi): **452.130** tonna – **54.652.604** eFt
 - A termelői szerveződések értékesítésének aránya az országos zöldség-gyümölcs kibocsátáson belül (2016): **15,7%**
 - 2018-ban **5,816 Mrd Ft támogatás** (ebből 4 Mrd Ft nemzeti forrás)
-

Iskolagyümölcs- és iskolazöldség-program

2017/2018. tanév:

- Résztevők:
 - Iskola: 2.242
 - Tanulók: 557.566 fő - **95%**
- Forrás: 3,04 milliárd Ft
 - 1,20 milliárd Ft uniós támogatás
 - 1,84 milliárd Ft költségvetési forrás
- Kiosztott termék:
 - **alma (63,9% - 2 744 tonna/év)**, gyümölcslé, körte, őszibarack, szilva, sárgarépa, paprika, paradicsom
- Kiosztás gyakorisága:
 - 26 héten át heti 3-4 alkalommal
- Kísérő oktatási intézkedés:
 - Kóstoltatás + munkafüzet

Kockázatok kezelése

Agrárkár-enyhítés

- **75 ezer termelő tag** (kötelezően: 64,4 ezer, önkéntesen: 10,6 ezer)
- **3,71 millió hektár** (ebből 93,8% szántó; 3,6% ültetvény; 2,6% szántóföldi zöldség)
- 4,17 Mrd Ft termelői hozzájárulás + legalább ugyanekkora összegben állami hozzájárulás = **8,47 Mrd Ft**.
- 2018. márciusban a Kárenyhítési Alapban összesen már **27 milliárd Ft áll** rendelkezésre a jogos kárigénnyel rendelkező termelők megsegítésére.
- A rendszer **folyamatosan fejlesztés alatt áll**. 2017. évi módosítás: aszálydefiníció kibővítése; hozamérték-csökkenés számítása a károsodott növénykultúra szinten; **országos jégkármegelőző rendszer** működtetési forrásainak biztosítása (legfeljebb 1,5 Mrd Ft/év).

Agrárkár-enyhítés

- A kárenyhítési évben **12.457 db** termelői kárbejelentés érkezett **193.749 hektár** területre, ebből legnagyobb területekre:
 - jégkár-bejelentés: **71.628 ha**
 - aszálykár-bejelentés: **51.026 ha**
 - tavaszi fagykár-bejelentés: **31.321 ha**
 - téli fagykár-bejelentés: **27.421 ha**
- **2017. kárenyhítési évben 9.367 kárenyhítő juttatás iránti kérelmet adtak be a termelők.**

2017-es kárenyhítési év tervezett kifizetései

Kártípus	Összeg (millió forint)
Mezőgazdasági árvízkar	0
Aszálykar	1 789,6
Belvízkar	159,6
Felhőszakadás kár	99,8
Jégesőkár	1 688,9
Őszi fagykar	0
Tavaszi fagykar	2 325,6
Téli fagykar	969,1
Viharkár	108,1
Összesen	7 140,7

Agrárkár-enyhítés

- Kifizetéssel érintett termelők száma: 4.268
 - Ebből ültetvénnel is foglalkozó: 2.942 (44%)
 - Biztosítással rendelkező termelők száma: 982 (23%)
 - Biztosítással nem rendelkezők száma: 3.286 (77%)
 - A biztosítással nem rendelkező termelők a számukra jogosan megállapított összeg 40%-át kapják meg.
- 2018-tól bevezetett módosítás: a nem termő ültetvények után nem kell hozzájárulást fizetniük a termelőknek

Gyümölcsös ültetvény összeírás 2018

Központi Statisztikai Hivatal **2018. 02.14-04.16. között**, 2017. referencia évre vonatkozóan hajtja végre.

Az érintett gyümölcsfajok: **alma, körte, őszibarack, kajszli, meggy, a cseresznye, a szilva, a bodza és a dió**

Az összeírás teljes körű lesz, alapsokaságát a Magyar Államkincstárhoz az érintett gyümölcsfajokra 2017-ben egységes kérelmet benyújtó gazdálkodók képezik.

Az adatokból megállapítható lesz többek között az ültetvények mérete, kora, fajtaösszetétele, állománysűrűsége, továbbá állapota, művelési módja, öntözhetősége és termőképessége, a kárvédelmi eszközök használata.

Az adatokat várhatóan 2018 végén publikálja a KSH.

Versenyképesség növelését szolgáló gazdálkodói/vállalkozói teendők

- **Piaci és fogyasztói igényeknek megfelelő termékkínálat;**
- **Innováció a termelésben, a termékfejlesztésben;**
- **Árualap- és piaci alkuerő-növelő szerveződések működtetése;**
- **Termelési kockázatok mérséklése;**
- **Tudás-, információ- és adatalapú termelési kultúra elsajátítása;**
- **Technológiafejlesztés, automatizáció és digitalizáció;**
- **Feldolgozó kapacitások magasabb szintű kihasználása.**

Termékkínálat fejlesztése

Folyamatos igény van állandóan rendelkezésre álló zöldség- és gyümölcsalapú termékekre, de **követjük a trendeket?**

- a káposztafélék fogyasztása folyamatosan csökken, elveszítették a hagyományos téli vitaminforrás szerepüket,
- egész télen rendelkezésre állnak a paradicsom-, paprika- és salátafélék.

Gasztronómiai új irányzatok:

- karfiol és brokkoli

Hol látszik leginkább az innováció?

- **Légyártóknál**, hiszen a légyártásban jellemző
 - a termék és technológia szintjén megjelenő újítások, illetve
 - az alapanyagok kedvező beltartalmi értékeinek minél hatékonyabb megőrzése.
- **Saláta** termékekre specializálódott cégeknél és
- **Fagyasztott/félkész** termékeket gyártóknál.

Egy példa - a saláta

A magyar salátafélék március végétől karácsonyig elérhetőek.

- A profi salátatermelők
 - specializálódtak,
 - több fajtátípust termelnek, szakaszosan ültetnek,
 - folyamatosan jelen tudnak lenni a piacokon.
 - félkész vagy előre elkészített formában hozzák forgalomba.
- Várhatóan tovább nő a kereslet.
- Jelenleg 2-2,5-szer többet importálunk, mint exportálunk különböző salátafélékből.

És még néhány trend...

Egészséges, vitamindús táplálkozás iránti igény – csak fokozódni fog...

Egyre nagyobb az igény

- a sárgarépara,
 - gyorsfagyasztott állapotban,
 - salátamixekhez,
 - ivóleveken.
- Céklára annak étrendi hatása miatt
 - ivóleveken és
 - salátákban.

Köszönöm a figyelmet!

